

Ö?renme Yakla??mlar? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renme Yakla??mlar? Envanteri. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26752>

Özet

Ö?renme Yakla??mlar? Envanteri (ÖYE), ö?rencilerin akademik materyallere yakla??m biçimlerini ve ö?renme süreçlerinde benimsedikleri stratejileri belirlemek amacıyla Türkçe'ye uyarlama yoluyla kazandırılm?? psikometrik bir ölçektir. Esmâ Çolak ve S. Fer tarafından 2007 yılında gerçekleştirilen uyarlama çalışması, envanterin dilsel eşdeğerlik, güvenilirlik ve geçerlik analizlerini içermektedir. Ölçek, ö?rencilerin ö?renme motivasyonları ve bilişsel süreçlerini karakterize eden temel olarak iki boyutu, yani **Derin Ö?renme Yakla??m?** ve **Yüzeysel Ö?renme Yakla??m?**'ni ölçmeye odaklanmıştır. Bu araç, eğitim ortamlarında ö?renci performansını ve ö?renme kalitesini anlamada kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?renme Yakla??mlar?, Derin Ö?renme, Yüzeysel Ö?renme, Psikometrik Araç, Güvenirlik, Geçerlik, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Esmâ ÇOLAK, S. Fer.

Amaç

Ö?renme Yakla??mlar? Envanteri'nin temel amacı, ö?rencilerin ö?renme materyallerine yönelik kullandıkları temel stratejileri ve motivasyonel yönelimleri tespit etmektir. Envanter, ö?rencilerin bir konuyu derinlemesine anlamaya mı (içsel motivasyon) yoksa sadece sınavı geçmeye ve ezberlemeye mi (dışsal motivasyon) odaklandıklarını belirleyerek eğitimcilerle ö?renci profilleri hakkında değerli bilgiler sunar.

Ölçeğin Türk kültürüne uyarlanmasıyla, yerel ö?renci popülasyonlarının akademik yakla??mlarının bilimsel olarak incelenmesi ve bu yakla??mlar doğrultusunda eğitim programlarının geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Yapı

Ö?renme Yakla??mlar? Envanteri, ö?rencilerin ö?renme süreçlerini tanımlayan iki temel psikolojik yapı etrafında yapılandırılmıştır. Ölçek toplam 22 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler eğitim olarak iki alt boyuta dağıtılmıştır:

Derin Ö?renme Yakla??m?: 11 madde (Ö?renilen materyalin altında yatan anlam, fikirleri ve kavramlar arasındaki ilişkileri anlamaya yönelik çabaları ölçer.)

Yüzeysel Ö?renme Yakla??m?: 11 madde (Materyali sadece s?nav? geçmek amac?yla ezberlemeye, d??sal ödüllere odaklanmaya ve minimum çaba göstermeye yönelik stratejileri ölçer.)

Geçerlik

Envanterin geçerlik çal??malar?, hem içerik geçerli?ini hem de yap? geçerli?ini sa?lamaya yönelik kapsaml? analizleri içermi?tir. **?çerik geçerli?i**, maddelerin istatistiksel aç?dan incelenmesiyle desteklenmi?tir. Bu incelemede, maddelerin en az 0.05 düzeyinde anlaml? olmas?, korelasyon de?erlerinin 0,20'nin üzerinde olmas? ve madde-toplam korelasyonlar?n?n negatif olmamas? gibi s?k? kriterler esas al?nm??t?r. Bu kriterler, her bir maddenin ölçmeyi amaçlad??? özelli?i ba?ka bir özellik ile kar??t?rmeden ölçtü?ünü ispatlam??t?r.

Yap? geçerli?i ise iç tutarlılık yöntemiyle ve alt boyutlar aras?ndaki ili?kilerin s?nanmas?yla belirlenmi?tir. ?ç tutarlılık katsay?s?n?n yüksekli?i, ölçe?in homojenli?inin ve dolay?s?yla yap? geçerli?inin bir göstergesi olarak kabul edilmi?tir. Yap? geçerli?i analizlerinde, ölçe?in alt bölümleri aras?ndaki ili?kiler **Pearson Momentler Çarpım? Korelasyon Tekni?i** kullanılarak incelenmi?tir. Bu analizler, iki faktörlü yap?n?n (Derin ve Yüzeysel Yakla??m) ölçülen yap?y? ba?arılı? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar? iki ana yöntemle gerçekleştirilmi?tir: Test-Tekrar Test ve ?ç Tutarlılık Güvenirli?i.

?lk a?amada, ölçe?in zaman içindeki tutarlılı??n? de?erlendirmek amac?yla **test-tekrar test** yakla??m? kullanılm??t?r. Bu çal??ma, Haydarpa?a Anadolu Teknik Lisesi Makine Bölümü lise son s?n?f?nda okuyan 30 ki?ilik bir ö?renci grubuna 3 hafta arayla iki kez uygulama yap?larak gerçekleştirilmi?tir. Uygulama sonuçlar? incelenmeden önce, elde edilen puanlar?n normal da??ılım uygunluk gösterip göstermedi?i kontrol edilmi?; derin ö?renme yakla??m? puanlar?n?n normal da??ılım? uygun oldu?u ispatlanm??t?r. ?ki uygulama aras?ndaki **korelasyon katsay?lar?**, ölçe?in devamlılık katsay?s?n?n anlaml? oldu?unu göstermi?tir.

?kinci a?amada, ölçe?in iç tutarlılı??n?n belirlenmesi hedeflenmi?tir. Bu analiz için Haydarpa?a Anadolu Meslek Lisesi'nin Makine, Elektrik ve Bilgisayar bölümleri lise son s?n?f?nda okuyan 100 ki?ilik bir çal??ma grubu seçilmi?tir. Derecelendirilmi? tutum ve ki?ilik testlerinde güvenilirli?i ölçmek için standart bir yöntem olan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. ?ç tutarlılık katsay?lar?, **derin yakla??m için 0,79** ve **yüzeysel yakla??m için 0,72** olarak bulunmu?tur. Bu katsay?lar, ölçe?in alt boyutlar?n?n yüksek derecede iç tutarlılı??a ve homojenli?e sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Affiliation E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: esmacancolak@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2007** y?I?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?, ço?alt?lmas? ve ticari olmayan akademik amaçlarla kullan?lmas?na ili?kin izinler ve güncel ücret bilgileri için sorumlu yazar Esmâ ÇOLAK ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Çolak, E. ve Fer, S. (2007). Ö?renme Yakla??mlar? Envanterinin dilsel e?de?erlik, güvenilirlik ve geçerlik çal??mas?. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 197-212.

Makalenin orijinal [Dergipark bağlant?s?](#) mevcuttur.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [ogrenme-yaklasimlari-envanteri-toad.pdf](#)

Ö?renme Yakla??mlar? Envanterinin Maddeleri

ÖNEML? NOT: Ölçek maddelerinin tam metni kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir; ancak envanterin yap?sal da??l?m? a?a??daki gibidir:

Toplam Madde Say?s?: **22 Soru**

Derin Ö?renme Alt Boyutu: 11 madde (11m)

Yüzeysel Ö?renme Alt Boyutu: 11 madde (11m)